

TABELUL COMPARATIV
la proiectul de lege pentru modificarea Codului de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003
 (asigurarea implementării Convenției de la Haga privind acordurile de alegere a forului, încheiată la 30 iunie 2005)

Nr.	Prevederea în vigoare	Modificarea propusă	Prevederea după modificare
Art. I. – Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 285–294, art. 436), cu modificările ulterioare			
1.	<p>Articolul 267. Temeiurile scoaterii cererii de pe rol</p> <p>Instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care:</p> <p>a) reclamantul nu a respectat procedura, prevăzută prin lege sau prin contractul părților, de soluționare prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară, inclusiv prin mediere;</p> <p>b) cererea a fost depusă de o persoană care, în cauza civilă respectivă, nu are capacitate de exercițiu al drepturilor procedurale civile;</p> <p>c) cererea este semnată sau este depusă în judecată de o persoană neîmputernicită;</p> <p>d) litigiul dintre aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeiuri se află în curs de judecată la aceeași instanță sau la o alta;</p> <p>e) există o convenție de arbitraj prin care părțile decid să soluționeze litigiul pe cale arbitrală, iar pîrîtul în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare a ridicat obiecții împotriva soluționării litigiului în judecată;</p> <p>[...]</p>	<p>Articolul 267 se completează cu litera e¹⁾ cu următorul cuprins:</p> <p>„e¹⁾ există un acord de alegere exclusivă a forului pentru soluționarea litigiului, prin care părțile au investit cu competență jurisdicțională o instanță a unui stat parte la Convenția privind acordurile de alegere a forului, încheiată la Haga la 30 iunie 2005;”;</p>	<p>Articolul 267. Temeiurile scoaterii cererii de pe rol</p> <p>Instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care:</p> <p>[...]</p> <p><i>e¹⁾ există un acord de alegere exclusivă a forului pentru soluționarea litigiului, prin care părțile au investit cu competență jurisdicțională o instanță a unui stat parte la Convenția privind acordurile de alegere a forului, încheiată la Haga la 30 iunie 2005;</i></p> <p>[...]</p>
2.	<p>Articolul 460. Competența instanțelor judecătorești ale Republicii Moldova în cauzele cu element de extraneitate</p>	<p>La articolul 460, alineatul (1) se completează cu litera b¹⁾ cu următorul cuprins:</p> <p>„b¹⁾ bunul asigurat sau locul unde s-a produs riscul asigurat se află în Republica Moldova;”.</p>	<p>Articolul 460. Competența instanțelor judecătorești ale Republicii Moldova în cauzele cu element de extraneitate</p>

	<p>(1) Instanțele judecătorești ale Republicii Moldova sînt competente să judece și cauze cu element de extraneitate dacă:</p> <p>a) organul de administrare, agenția, sucursala, reprezentanța persoanei străine are sediu în Republica Moldova;</p> <p>b) pîrîtul are bunuri pe teritoriul Republicii Moldova;</p> <p>c) reclamantul în procesul cu privire la încasarea pensiei de întreținere și constatarea paternității are domiciliu în Republica Moldova;</p> <p>d) prejudiciul cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin o altă vătămare a sănătății ori prin deces a avut loc pe teritoriul Republicii Moldova ori reclamantul are domiciliu în Republica Moldova;</p> <p>[...]</p>		<p>(1) Instanțele judecătorești ale Republicii Moldova sînt competente să judece și cauze cu element de extraneitate dacă:</p> <p>a) organul de administrare, agenția, sucursala, reprezentanța persoanei străine are sediu în Republica Moldova;</p> <p>b) pîrîtul are bunuri pe teritoriul Republicii Moldova;</p> <p><i>b') bunul asigurat sau locul unde s-a produs riscul asigurat se află în Republica Moldova;</i></p> <p>c) reclamantul în procesul cu privire la încasarea pensiei de întreținere și constatarea paternității are domiciliu în Republica Moldova;</p> <p>d) prejudiciul cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin o altă vătămare a sănătății ori prin deces a avut loc pe teritoriul Republicii Moldova ori reclamantul are domiciliu în Republica Moldova;</p> <p>[...]</p>
3.	<p>Articolul 461. Competența exclusivă a instanțelor judecătorești ale Republicii Moldova în procese cu element de extraneitate</p> <p>(1) De competența exclusivă a instanțelor judecătorești ale Republicii Moldova sînt procesele cu element de extraneitate în care:</p> <p>a) acțiunea se referă la dreptul asupra unor bunuri imobiliare de pe teritoriul Republicii Moldova;</p> <p>b) bunul asigurat sau locul unde s-a produs riscul asigurat se află în Republica Moldova;</p> <p>c) pretențiile decurg dintr-un contract de transport, iar transportatorii ori punctele de plecare sau sosire se află în Republica Moldova;</p> <p>[...]</p>	<p>La articolul 461:</p> <p>la alineatul (1) litera b) se abrogă;</p> <p>la alineatul (3) textul „și la art. 460” se exclude.</p>	<p>Articolul 461. Competența exclusivă a instanțelor judecătorești ale Republicii Moldova în procese cu element de extraneitate</p> <p>(1) De competența exclusivă a instanțelor judecătorești ale Republicii Moldova sînt procesele cu element de extraneitate în care:</p> <p>a) acțiunea se referă la dreptul asupra unor bunuri imobiliare de pe teritoriul Republicii Moldova;</p> <p>b) – abrogată;</p> <p>c) pretențiile decurg dintr-un contract de transport, iar transportatorii ori punctele de plecare sau sosire se află în Republica Moldova;</p> <p>[...]</p> <p>(3) Competența instanțelor judecătorești ale Republicii Moldova stabilită în prezentul articol</p>

	(3) Competența instanțelor judecătorești ale Republicii Moldova stabilită în prezentul articol și la art. 460 nu se exclude prin faptul că același proces sau un proces conex a fost pornit în fața unei instanțe judecătorești străine.		nu se exclude prin faptul că același proces sau un proces conex a fost pornit în fața unei instanțe judecătorești străine.
4.	<p>Articolul 462. Competența contractuală în procesele cu element de extraneitate</p> <p>(1) Într-un litigiu civil cu element de extraneitate, părțile, înainte de pornirea procesului, pot schimba competența litigiului și pot investi o anumită instanță cu competență jurisdicțională (prorogarea convențională).</p> <p>(2) Competența jurisdicțională în cauzele cu element de extraneitate specificate la art.40 nu poate fi schimbată la înțelegerea părților.</p>	<p>Articolul 462:</p> <p>alineatul (1) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(1) În vederea soluționării litigiilor apărute sau care ar putea apărea în legătură cu un anumit raport juridic civil sau comercial cu element de extraneitate, prin încheierea unui acord de alegere exclusivă a forului, părțile pot schimba competența soluționării litigiului prin investirea cu competență jurisdicțională a unei instanțe sau a mai multor instanțe specifice ale unui stat parte la Convenția privind acordurile de alegere a forului, încheiată la Haga la 30 iunie 2005.”</p> <p>articolul se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(1¹) Acordul de alegere exclusivă a forului trebuie încheiat în scris sau prin orice alte mijloace de comunicare care fac informațiile accesibile, astfel încât să poată fi folosit pentru referințe ulterioare.”</p> <p>la alineatul (2) textul „specificate la art. 40” se substituie cu textul „specificate la art. 40, art. 41¹ alin. (1) și art. 461”.</p>	<p>Articolul 462. Competența contractuală în procesele cu element de extraneitate</p> <p>(1) În vederea soluționării litigiilor apărute sau care ar putea apărea în legătură cu un anumit raport juridic civil sau comercial cu element de extraneitate, prin încheierea unui acord de alegere exclusivă a forului, părțile pot schimba competența soluționării litigiului prin investirea cu competență jurisdicțională a unei instanțe sau a mai multor instanțe specifice ale unui stat parte la Convenția privind acordurile de alegere a forului, încheiată la Haga la 30 iunie 2005.</p> <p><i>(1¹) Acordul de alegere exclusivă a forului trebuie încheiat în scris sau prin orice alte mijloace de comunicare care fac informațiile accesibile, astfel încât să poată fi folosit pentru referințe ulterioare.</i></p> <p>(2) Competența jurisdicțională în cauzele cu element de extraneitate <i>specificate la art. 40, art. 41¹ alin. (1) și art. 461</i> nu poate fi schimbată la înțelegerea părților.</p>
5.	<p>Articolul 462². Competența contractuală în procesele cu privire la moștenire</p> <p>(1) În cazul în care cel care a lăsat moștenirea a ales în mod valabil legea Republicii Moldova pentru a guverna moștenirea sa, părțile la proces pot conveni ca instanțele judecătorești naționale să aibă competență exclusivă de a se pronunța cu</p>	La articolul 462 ² alineatul (2), cuvintele „de prorogare convențională” se exclud.	<p>Articolul 462². Competența contractuală în procesele cu privire la moștenire</p> <p>(1) În cazul în care cel care a lăsat moștenirea a ales în mod valabil legea Republicii Moldova pentru a guverna moștenirea sa, părțile la proces pot conveni ca instanțele judecătorești naționale să aibă competență exclusivă de a se pronunța cu</p>

	<p>privire la orice chestiune referitoare la moștenire dacă aceasta nu afectează drepturile terților care obțin drepturi din respectiva moștenire.</p> <p>(2) Un astfel de acord de prorogare convențională trebuie redactat în scris, datat și semnat de părțile interesate. Orice comunicare sub formă electronică care permite consemnarea acordului este considerată echivalentă cu forma scrisă.</p>		<p>privire la orice chestiune referitoare la moștenire dacă aceasta nu afectează drepturile terților care obțin drepturi din respectiva moștenire.</p> <p>(2) Un astfel de acord trebuie redactat în scris, datat și semnat de părțile interesate. Orice comunicare sub formă electronică care permite consemnarea acordului este considerată echivalentă cu forma scrisă.</p>
6.	<p>Articolul 463. Nestrămutarea locului de examinare a cauzei</p> <p>Cauza pe care instanța judecătorească din Republica Moldova a reținut-o spre judecare, cu respectarea normelor de competență, trebuie să fie examinată de această instanță în fond chiar dacă ulterior, în legătură cu schimbarea cetățeniei, domiciliului, sediului părților sau cu alte circumstanțe, cauza a devenit de competența unei instanțe judecătorești străine.</p>	<p>La articolul 463:</p> <p>alineatul unic devine alineatul (1) și se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:</p> <p>„(2) Instanța judecătorească din Republica Moldova scoate cererea de pe rol dacă constată existența unui acord de alegere exclusivă a forului, prin care este investită cu competență jurisdicțională instanța unui alt stat care este parte la Convenția privind acordurile de alegere a forului, încheiată la Haga la 30 iunie 2005, cu excepția cazurilor în care:</p> <p>a) acordul de alegere exclusivă a forului este nul de drept în conformitate cu legislația statului străin unde se află instanța aleasă;</p> <p>b) o parte contractantă nu are capacitatea de a încheia acordul de alegere exclusivă a forului, conform legislației Republicii Moldova;</p> <p>c) punerea în aplicare a acordului de alegere exclusivă a forului ar duce la o nedreptate evidentă sau ar fi în mod vădit contrară ordinii publice a Republicii Moldova;</p> <p>d) din motive excepționale, în afara controlului părților, acordul de alegere exclusivă a forului nu poate fi pus în mod normal în aplicare;</p> <p>e) instanța aleasă a hotărât să nu judece cauza.”</p>	<p>Articolul 463. Nestrămutarea locului de examinare a cauzei</p> <p>(1) Cauza pe care instanța judecătorească din Republica Moldova a reținut-o spre judecare, cu respectarea normelor de competență, trebuie să fie examinată de această instanță în fond chiar dacă ulterior, în legătură cu schimbarea cetățeniei, domiciliului, sediului părților sau cu alte circumstanțe, cauza a devenit de competența unei instanțe judecătorești străine.</p> <p><i>(2) Instanța judecătorească din Republica Moldova scoate cererea de pe rol dacă constată existența unui acord de alegere exclusivă a forului, prin care este investită cu competență jurisdicțională instanța unui alt stat care este parte la Convenția privind acordurile de alegere a forului, încheiată la Haga la 30 iunie 2005, cu excepția cazurilor în care:</i></p> <p><i>a) acordul de alegere exclusivă a forului este nul de drept în conformitate cu legislația statului străin unde se află instanța aleasă;</i></p> <p><i>b) o parte contractantă nu are capacitatea de a încheia acordul de alegere exclusivă a forului, conform legislației Republicii Moldova;</i></p> <p><i>c) punerea în aplicare a acordului de alegere exclusivă a forului ar duce la o</i></p>

			<p><i>nedreptate evidentă sau ar fi în mod vădit contrară ordinii publice a Republicii Moldova;</i></p> <p><i>d) din motive excepționale, în afara controlului părților, acordul de alegere exclusivă a forului nu poate fi pus în mod normal în aplicare;</i></p> <p><i>e) instanța aleasă a hotărât să nu judece cauza.</i></p>
7.	<p>Articolul 469. Cuprinsul cererii</p> <p>(1) În cererea de recunoaștere a hotărârii judecătorești străine se indică:</p> <p>a) numele sau denumirea creditorului, precum și al reprezentantului dacă cererea se depune de acesta, domiciliul (reședința) ori sediul;</p> <p>b) numele sau denumirea debitorului, domiciliul (reședința) ori sediul;</p> <p>c) solicitarea încuviințării executării silite a hotărârii, termenul de la care se cere executarea hotărârii.</p> <p>(2) Pentru soluționarea justă și rapidă a cauzei, în cerere se indică numerele de telefon, faxul, poșta electronică, alte date.</p> <p>(3) La cerere se anexează actele stipulate de tratatul internațional la care Republica Moldova este parte. Dacă în tratatul internațional nu se indică astfel de acte, la cerere se anexează:</p> <p>a) copia de pe hotărârea judecătorească străină, încuviințarea executării căreia se cere, legalizată de judecată în modul stabilit;</p> <p>b) actul oficial care confirmă rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești străine, conform legii statului în care s-a emis, dacă faptul acesta nu rezultă din hotărâre;</p>	<p>La articolul 469 alineatul (4) după textul „Supralegalizarea nu se cere în cazul în care” se introduce textul „prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte actele respective se recunosc fără supralegalizare sau atunci când”.</p>	<p>Articolul 469. Cuprinsul cererii</p> <p>(1) În cererea de recunoaștere a hotărârii judecătorești străine se indică:</p> <p>a) numele sau denumirea creditorului, precum și al reprezentantului dacă cererea se depune de acesta, domiciliul (reședința) ori sediul;</p> <p>b) numele sau denumirea debitorului, domiciliul (reședința) ori sediul;</p> <p>c) solicitarea încuviințării executării silite a hotărârii, termenul de la care se cere executarea hotărârii.</p> <p>(2) Pentru soluționarea justă și rapidă a cauzei, în cerere se indică numerele de telefon, faxul, poșta electronică, alte date.</p> <p>(3) La cerere se anexează actele stipulate de tratatul internațional la care Republica Moldova este parte. Dacă în tratatul internațional nu se indică astfel de acte, la cerere se anexează:</p> <p>a) copia de pe hotărârea judecătorească străină, încuviințarea executării căreia se cere, legalizată de judecată în modul stabilit;</p> <p>b) actul oficial care confirmă rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești străine, conform legii statului în care s-a emis, dacă faptul acesta nu rezultă din hotărâre;</p>

	<p>c) actul care confirmă că partea împotriva căreia s-a emis hotărârea, deși a fost înștiințată legal, nu a participat la proces;</p> <p>d) actul care confirmă executarea anterioară a hotărârii pe teritoriul statului respectiv.</p> <p>(4) Actele enumerate la alin.(3) lit.a), b) și d) se însoțesc de traduceri în limba română autorizate și supralegalizate, cu respectarea prevederilor art.466. Supralegalizarea nu se cere în cazul în care părțile sînt de acord cu depunerea actelor în copii certificate.</p>		<p>c) actul care confirmă că partea împotriva căreia s-a emis hotărârea, deși a fost înștiințată legal, nu a participat la proces;</p> <p>d) actul care confirmă executarea anterioară a hotărârii pe teritoriul statului respectiv.</p> <p>(4) Actele enumerate la alin.(3) lit.a), b) și d) se însoțesc de traduceri în limba română autorizate și supralegalizate, cu respectarea prevederilor art.466. Supralegalizarea nu se cere în cazul în care <i>prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte actele respective se recunosc fără supralegalizare sau atunci când</i> părțile sînt de acord cu depunerea actelor în copii certificate.</p>
8.	<p>Articolul 471. Refuzul de a încuviința executarea silită a hotărârii judecătorești străine</p> <p>(1) Refuzul de a încuviința executarea silită a hotărârii judecătorești străine se admite în unul din următoarele cazuri:</p> <p>a) hotărârea, conform legislației statului pe al cărui teritoriu a fost pronunțată, nu a devenit irevocabilă sau nu este executorie;</p> <p>b) partea împotriva căreia este emisă hotărârea a fost lipsită de posibilitatea prezentării la proces, nefiind înștiințată legal despre locul, data și ora examinării cauzei;</p> <p>c) examinarea cauzei este de competența exclusivă a instanțelor judecătorești ale Republicii Moldova;</p> <p>d) există o hotărâre, chiar și nedefinitivă, a instanței judecătorești a Republicii Moldova emisă în litigiul dintre aceleași părți, cu privire la același obiect și avînd aceleași temeuri sau în procedura instanței judecătorești a Republicii Moldova se află în judecată o cauză în litigiul</p>	<p>La articolul 471 alineatul (1):</p> <p>se completează cu litera d¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„d¹) hotărârea nu se conciliază cu o hotărâre judecătorească anterioară pronunțată în alt stat într-un litigiu dintre aceleași părți, cu privire la același obiect și avînd aceleași temeuri, cu condiția ca hotărârea anterioară îndeplinește toate condițiile necesare pentru recunoașterea sa în Republica Moldova.”</p> <p>litera e) se completează în final cu textul „, inclusiv situațiile în care procedurile specifice ce au dus la judecarea cauzei au fost incompatibile cu principiile fundamentale ale echității procedurale din Republica Moldova;”</p> <p>se completează cu litera g¹) și g²) cu următorul cuprins:</p> <p>„g¹) acordul de alegere exclusivă a forului este nul de drept, conform legislației statului instanței alese, cu excepția cazului în care instanța aleasă s-a pronunțat asupra valabilității acordului;</p> <p>g²) partea acordului de alegere exclusivă a forului nu a avut capacitatea de a-l încheia, conform legislației Republicii Moldova;”</p>	<p>Articolul 471. Refuzul de a încuviința executarea silită a hotărârii judecătorești străine</p> <p>(1) Refuzul de a încuviința executarea silită a hotărârii judecătorești străine se admite în unul din următoarele cazuri:</p> <p>a) hotărârea, conform legislației statului pe al cărui teritoriu a fost pronunțată, nu a devenit irevocabilă sau nu este executorie;</p> <p>b) partea împotriva căreia este emisă hotărârea a fost lipsită de posibilitatea prezentării la proces, nefiind înștiințată legal despre locul, data și ora examinării cauzei;</p> <p>c) examinarea cauzei este de competența exclusivă a instanțelor judecătorești ale Republicii Moldova;</p> <p>d) există o hotărâre, chiar și nedefinitivă, a instanței judecătorești a Republicii Moldova emisă în litigiul dintre aceleași părți, cu privire la același obiect și avînd aceleași temeuri sau în procedura instanței judecătorești a Republicii Moldova se află în judecată o cauză în litigiul</p>

<p>dintre aceleași părți, cu privire la același obiect și avînd aceleași temeiuri la data sesizării instanței străine;</p> <p>e) executarea hotărîrii poate prejudicia suveranitatea, poate amenința securitatea Republicii Moldova ori poate să contravină ordinii ei publice;</p> <p>f) a expirat termenul de prescripție pentru prezentarea hotărîrii spre executare silită și cererea creditorului de repunere în acest termen nu a fost satisfăcută de judecata Republicii Moldova;</p> <p>g) hotărîrea judecătorească străină este rezultatul unei fraude comise în procedura din străinătate;</p> <p>h) prin hotărîre judecătorească este dispusă transmiterea acțiunilor băncii licențiate în Republica Moldova. În acest caz, recunoașterea executării silite a hotărîrii judecătorești străine este admisă numai cu condiția prezentării permisiunii Băncii Naționale pentru deținerea cotei substanțiale în capitalul social al băncii sau a avizului Băncii Naționale privind posibilitatea deținerii acțiunilor fără permisiune prealabilă.</p> <p>(2) Copia de pe încheierea judecătorească emisă în conformitate cu art.470 alin.(3) se expediază de judecată creditorului și debitorului în termen de 3 zile de la data pronunțării. Încheierea poate fi atacată în instanța ierarhic superioară în ordinea și în termenele prevăzute de prezentul cod.</p>		<p>dintre aceleași părți, cu privire la același obiect și avînd aceleași temeiuri la data sesizării instanței străine;</p> <p><i>d¹) hotărîrea nu se conciliază cu o hotărîre judecătorească anterioară pronunțată în alt stat într-un litigiu dintre aceleași părți, cu privire la același obiect și avînd aceleași temeiuri, cu condiția ca hotărîrea anterioară îndeplinește toate condițiile necesare pentru recunoașterea sa în Republica Moldova.</i></p> <p>e) executarea hotărîrii poate prejudicia suveranitatea, poate amenința securitatea Republicii Moldova ori poate să contravină ordinii ei publice, <i>inclusiv situațiile în care procedurile specifice ce au dus la judecarea cauzei au fost incompatibile cu principiile fundamentale ale echității procedurale din Republica Moldova;</i></p> <p>f) a expirat termenul de prescripție pentru prezentarea hotărîrii spre executare silită și cererea creditorului de repunere în acest termen nu a fost satisfăcută de judecata Republicii Moldova;</p> <p>g) hotărîrea judecătorească străină este rezultatul unei fraude comise în procedura din străinătate;</p> <p><i>g¹) acordul de alegere exclusivă a forului este nul de drept, conform legislației statului instanței alese, cu excepția cazului în care instanța aleasă s-a pronunțat asupra valabilității acordului;</i></p> <p><i>g²) partea acordului de alegere exclusivă a forului nu a avut capacitatea de a-l încheia, conform legislației Republicii Moldova;</i></p> <p>h) prin hotărîre judecătorească este dispusă transmiterea acțiunilor băncii licențiate în</p>
---	--	---

			<p>Republica Moldova. În acest caz, recunoașterea executării silite a hotărârii judecătorești străine este admisă numai cu condiția prezentării permisiunii Băncii Naționale pentru deținerea cotei substanțiale în capitalul social al băncii sau a avizului Băncii Naționale privind posibilitatea deținerii acțiunilor fără permisiune prealabilă.</p> <p>(2) Copia de pe încheierea judecătorească emisă în conformitate cu art.470 alin.(3) se expediază de judecată creditorului și debitorului în termen de 3 zile de la data pronunțării. Încheierea poate fi atacată în instanța ierarhic superioară în ordinea și în termenele prevăzute de prezentul cod.</p>
--	--	--	--